

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΡΗΤΗΣ

22ο Πανελλήνιο Μεταπτυχιακό Εντατικό
Σεμινάριο-Συνέδριο για Υποψήφιους
Διδάκτορες

Εργαστήριο Κοινωνικής
Ανάλυσης και
Εφαρμοσμένης Κοινωνικής
Έρευνας

Ζητήματα Μεθοδολογίας της Έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες

Τμήμα
Κοινωνιολογίας

Πανεπιστημιούπολη Γάλλου, Ρέθυμνο
21 - 23 Οκτωβρίου 2016

Ιστοσελίδα εκδήλωσης <http://sociology.soc.uoc.gr/ekaeke/?p=197>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2016

10:30 – 11:30: Εγγραφή Συνέδρων **Αμφιθέατρο Δ3-7**

Έναρξη Εργασιών - Χαιρετισμός

11:30 – 12:30: **Εναρκτήρια Ομιλία: Σταύρος Τομπάζος**, «Οι δύο όψεις της ελληνικής οικονομίας, 2000-2016»

12:30 – 14:30: Ομάδες Εργασίας

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (*Εστιατόριο Πανεπιστημίου*)

17:30 – 18:30: Ομάδες Εργασίας

19:00 – 21:00: Τελετή αναγόρευσης του Καθηγητή Σκεύου Παπαϊωάννου σε Ομότιμο Καθηγητή του Τμήματος Κοινωνιολογίας **Αμφιθέατρο Δ3-7**

Σάββατο 22 Οκτωβρίου 2016

09:00 – 12:00: Ομάδες Εργασίας

12:00 – 12:20: Διάλειμμα – καφέ

12:20– 14:30: Ομάδες Εργασίας

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα (*Εστιατόριο Πανεπιστημίου*)

17:00 – 19:00: Ομάδες Εργασίας

19:00– 21:00: **Ολομέλεια: Θεματικό Πάνελ** «Συλλογική δράση και κοινωνικά κινήματα στην εποχή της κρίσης» **Αμφιθέατρο Δ3-7**

Ομιλητές: **Μάκης Σεφεριάδης**, «Κόμματα και κινήματα χωρίς την πολιτική; Το μοντέλο του “κόμματος καρτέλ” υπό το φως της εμπειρίας ΣΥΡΙΖΑ», και

Μιχάλης Ψημίτης, «Κριτική της κριτικής μαρξιστικής προσέγγισης στην αλληλέγγυα οικονομία»
Συντονιστής: Νίκος Σερντεδάκης

21:00: Δείπνο

Κυριακή 30 Οκτωβρίου 2011

09:30 – 11:30: Ομάδες Εργασίας

11.30 – 12.00 Διάλειμμα - καφέ

12:00 – 15:00: Ομάδες Εργασίας

15:00: Γεύμα - Αποτίμηση εργασιών συνεδρίου (*Εστιατόριο Πανεπιστημίου*)
Λήξη Συνεδρίου

Πρόγραμμα Θεματικών Ομάδων

1^η Θεματική ομάδα: Θεωρία, ιδεολογία και πολιτική στην κοινωνική επιστήμη (Αίθουσα: Εργαστήριο ΣΚΕ)

Συντονιστές: **Μύρων Αχείμαστος, Γιάννης Κουμπουρλής, Αλίκη Λαβράνου, Άγγελος Μουζακίτης, Βασίλης Ρωμανός**

Η συγκεκριμένη ομάδα απευθύνεται σε όλους όσους εστιάζουν την έρευνά τους σε ζητήματα κλασσικής και σύγχρονης κοινωνικής θεωρίας και μεταθεωρίας των κοινωνικών επιστημών. Πέραν των επιστημολογικών και ιδεολογικών διενέξεων που μαζί με τις πολιτικές και ευρύτερες κοινωνικές συνθήκες της εποχής συνδιαμορφώνουν την πορεία των κοινωνικών επιστημών κατά τον 19ο αιώνα, έμφαση θα δοθεί και σε ρεύματα της κοινωνικής σκέψης που διαμορφώθηκαν τον 20ο αιώνα, όπως ο δομισμός και ο μεταδομισμός, η φαινομενολογία, η ερμηνευτική, η γλωσσική στροφή στην αναλυτική και ηπειρωτική παράδοση, η ψυχανάλυση, η κριτική θεωρία, η συστημική θεωρία κ.ά. Ευπρόσδεκτες είναι εισηγήσεις που εστιάζουν στην ανάλυση των πολιτικών, ηθικών και πολιτισμικών προταγμάτων της νεωτερικότητας, ακόμη και των ποικίλων μορφών τις οποίες έχουν προσλάβει οι νεωτερικές κοινωνίες. Παράλληλα με τη δημιουργία ενός κατάλληλου περιβάλλοντος για την προώθηση του διεπιστημονικού διαλόγου γύρω από τις προαναφερόμενες προβληματικές, πρωταρχικό μέλημα της ομάδας εργασίας «Θεωρία, Ιδεολογία και Πολιτική στις Κοινωνικές Επιστήμες» παραμένει η υποστήριξη του θεωρητικού και επιστημολογικού αναστοχασμού των διδακτορικών διατριβών που βρίσκονται εν εξέλιξη, δηλαδή η ενίσχυση της κριτικής συνειδητοποίησης και αποσαφήνισης των θεωρητικών, μεθοδολογικών και επιστημολογικών προϋποθέσεων και συνεπειών των ερευνητικών τους εγχειρημάτων. Απευθύνεται κατά συνέπεια και σε όλους εκείνους τους υποψήφιους διδάκτορες που επιθυμούν να παρουσιάσουν και να συζητήσουν, στο πλαίσιο αυτής της ομάδας, σχετικά προβλήματα της ερευνητικής τους δουλειάς.

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2016

12:30 – 13:30: Νίκος Ναγόπουλος, «Η κοινωνιολογική στροφή στη Γνωσιοθεωρία: Οι κοινωνιολογικές όψεις των νέων φαινομενολογικών προσεγγίσεων και η συμβολή τους στη διεύρυνση των στόχων της ποιοτικής έρευνας ως δυνατότητας ανασυγκρότησης του κοινωνικού πλαισίου»

13:30 – 14:30: Οδυσσέας Αϊβαλής, «Αστάθμητος υλισμός και διατομικότητα»

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

17:15-18:00: Ιωάννης Μούρθος, «Κοινωνική Μνήμη και Κλασική Αρχαιολογία: Από τον Halbwachs στην Alcock»

18:00 – 18:45: Σοφία Πλακανδάρα, «Μελέτη κριτικής ανάλυσης λόγου: η κατασκευή της εθνικής ταυτότητας μέσω της έννοιας του ξένου στο λόγο της *Χρυσής Αυγής*»

Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2016

15:00: Γεύμα – Αποτίμηση εργασιών συνεδρίου

2^η Θεματική ομάδα: Ζητήματα μεθοδολογίας και σχεδιασμού στην εμπειρική κοινωνική έρευνα (Αίθουσα: Α2-2 Οικονομικού Τμήματος)

Συντονιστές: Γιώργος Τσιώλης- Στεφανία Καλογεράκη
Κριτικός σχολιασμός: Γιάννης Κάλλας και Νικόλας Χρηστάκης

Κομβικό σημείο στην εμπειρική κοινωνική έρευνα αποτελεί η συλλογή / παραγωγή, διαχείριση, επεξεργασία, ανάλυση και ερμηνεία των ερευνητικών δεδομένων. Οι προαναφερθείσες διαδικασίες εγείρουν μια σειρά από επιστημολογικά, μεθοδολογικά, μεθοδικά και τεχνικά ζητήματα και επιβάλλουν στον ερευνητή να επιλύσει διλήμματα και να πάρει αποφάσεις ήδη κατά το στάδιο του ερευνητικού σχεδιασμού. Τέτοια ζητήματα θα εξεταστούν στην Ομάδα Εργασίας με την ευκαιρία της παρουσίασης και της ενδελεχούς συζήτησης ερευνητικών εργασιών υποψηφίων διδακτόρων και νέων επιστημόνων. Ειδικότερα θα συζητηθούν:

- η ιδιαιτερότητα των δεδομένων της εμπειρικής κοινωνικής έρευνας,
- τα διαφορετικά είδη του ερευνητικού σχεδιασμού (προκαθορισμένα, ευέλικτα, μεικτά σχέδια)
- η διαλεκτική σχέση της θεωρητικής παραγωγής και της ανάλυσης εμπειρικών δεδομένων
- τα διλήμματα και οι προκλήσεις, που αντιμετωπίζει ο ερευνητής κατά τη βιογραφική αφηγηματική ανάλυση και την ανάλυση σύμφωνα με τις αρχές της Εμπειρικά Θεμελιωμένης Θεωρίας (Grounded Theory)
- η αξιοποίηση λογισμικών προγραμμάτων στην οργάνωση, διαχείριση και ανάλυση (ποσοτικών και ποιοτικών) δεδομένων στην κοινωνική έρευνα,
- οι δυνατότητες, οι περιορισμοί και τα οφέλη της δευτερογενούς ανάλυσης ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων,
- οι αρχές και οι διαδικασίες ελέγχου ποιότητας (αξιοπιστία, εγκυρότητα) στην ποιοτική και την ποσοτική έρευνα,
- ζητήματα ηθικής και ερευνητικής δεοντολογίας.

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2016

12:30 – 13:30: Αλληλογνωριμία συμμετεχόντων/ουσών – Ζητήματα συντονισμού ομάδας εργασίας

13:30 – 14:30: **Ναπολέων Παπαγεωργίου**, «Διερεύνηση προοπτικών διαμόρφωσης μιας επιστημολογίας της μεικτής μεθοδολογίας κοινωνικής έρευνας»

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

Σάββατο 22 Οκτωβρίου 2016

09:30 – 10:20: **Χάρης Σαλωμίδης**, «Μια 'άλλη' ανάγνωση των επίσημων εγκληματολογικών στατιστικών και μια 'απάντησή'»

10:20 – 11:10: **Κωνσταντίνος Πανάγος**, «Η φυλακή ως ένα ιδιόμορφο ερευνητικό πεδίο: Μεθοδολογικά και δεοντολογικά ζητήματα»

11:10 – 12:00: **Αλεξάνδρα Ντρουμπογιάννη**, «Ζητήματα σχεδιασμού και δεοντολογίας στην εθνογραφική έρευνα: η περίπτωση του πεδίου των γενετικών εξετάσεων στο έμβρυο»

12:20 – 13:10: **Κωνσταντίνος Σιπητάνος**, «Οι μαθητές ως συν-ερευνητές στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας: Ηθικοί και δεοντολογικοί περιορισμοί - ζητήματα εξουσίας, συμμετοχής και πολιτειότητας»

13:10 – 14:00: Αντωνία Καστρινάκη, «Η εμπειρική διερεύνηση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας με βάση την ανάλυση περιεχομένου δημοσιευμάτων από τον έντυπο τύπο: Μεθοδολογικά, τεχνικά ζητήματα και προβλήματα της ερευνητικής διαδικασίας».

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

17:00 – 18:00: Άννα Σολωμού, «Βιογραφικοί μετασχηματισμοί και εκπαιδευτικές πρακτικές μελών ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Πατρών»

18:00 – 19:00: Ανθή Χατζηπέτρου, «Άτυπες διαδικασίες μάθησης στο αναπηρικό κίνημα: μία βιογραφική προσέγγιση για τη μελέτη της αναπηρικής ταυτότητας»

Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2016

09:30 – 10:20: Ανδρούτσου Φούλβια, «Η διερεύνηση της σχέσης γυναίκας και πολιτικής, με έμφαση στο ζήτημα των έμφυλων ποσοστώσεων, ως ένα μέτρο βελτίωσης της πολιτικής αντιπροσώπευσης των γυναικών μέσω της ποιοτικής προσέγγισης»

10:20 – 11:10: Μαρία Δρακάκη, «Η ταυτότητα της μουσειακής εμπειρίας στην ηλικία του Δημοτικού Σχολείου: Έρευνα με βάση την εμπειρικά θεμελιωμένη θεωρία»

11:30 – 12:20: Μυρσίνη Βασιλοπούλου, «TimesTheyAreChanging: Παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας με θέμα τα ζητήματα κατασκευής του εαυτού κατά την εποχή της από-υλοποίησης της μουσικής»

12:20 – 13:10: Κώστας Βώρος, «Κάνοντας εμπειρική κοινωνική έρευνα στις μηντιακές συνήθειες και πρακτικές παιδιών δημοτικού σχολείου»

13:10 – 14:00: Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου, «Τα νέα μεσαία στρώματα στην κυπριακή κοινωνία: κοινωνικές και πολιτισμικές διαστάσεις»

14:00 – 15:00: Συζήτηση επί των κεντρικών θεμάτων που ανέκυψαν από τις ανακοινώσεις και τη συζήτηση στην ομάδα εργασίας

15:00: Γεύμα – Αποτίμηση εργασιών συνεδρίου

3^η Θεματική ομάδα: Συλλογική δράση-κοινωνικά κινήματα (Αίθουσα: A3-2)

Συντονιστές: **Νίκος Σερντεδάκης- Χριστίνα Καρακιουλάφη**

Οι ραγδαίες αλλαγές που ακολούθησαν την έναρξη της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης και οικονομικής κρίσης μετά το 2008, ειδικότερα η κρίση χρέους των χωρών της νότιας Ευρώπης, η ένταση της συλλογικής δράσης και οι πολιτικοί κραδασμοί, θέτουν νέες προκλήσεις για τους ερευνητές της συλλογικής δράσης και των κοινωνικών κινήματων: προκλήσεις τόσο στο ερευνητικό επίπεδο όσο και στο πεδίο της θεωρίας. Μετά το 2008, οι εξεγέρσεις στις αραβικές χώρες, οι Ισπανοί Indignados, οι ελληνικές πλατείες, το OccupyWallStreet, οι πρόσφατες αναταραχές στη Γαλλία διαμορφώνουν το έδαφος για ένα γόνιμο αναστοχασμό γύρω από τα θεωρητικά σχήματα και τα αναλυτικά εργαλεία με τα οποία καλούμαστε να προσεγγίσουμε και να ερμηνεύσουμε τις νέες αυτές τάσεις στο πεδίο της διαμαρτυρίας, της συλλογικής δράσης και των κοινωνικών κινήματων. Στο πλαίσιο της φετινής διοργάνωσης θα γίνουν εισηγήσεις ερευνητικά εστιασμένες στην ελληνική κρίση και τις συλλογικές δράσεις που αναπτύχθηκαν κατά την περίοδο της εφαρμογής των πολιτικών της λιτότητας, όπως επίσης και εισηγήσεις που επιχειρούν να συζητήσουν το αντι-νεοφιλελεύθερο συγκρουσιακό κύμα σε συγκριτική προοπτική.

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2016

12:30 – 13:30: Χάρης Μαλαμίδης, «Από την διαμαρτυρία στην παραγωγή: Ο μετασχηματισμός των κοινωνικών κινήματων στην Ελλάδα κατά την εποχή της κρίσης»

13:30 – 14:30: Ανέστης Ανεστάκος, «Συζητώντας για το "κίνημα των πλατειών": Ερωτήματα για τη θεωρία των κοινωνικών κινήματων»

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

18:30 – 19:15: Μυρσίνη Κουφίδη, «Το αγροτικό κίνημα στην Ελλάδα της κρίσης, 2010-2016»

Σάββατο 22 Οκτωβρίου 2016

09:30 – 10:20: Μάριος Πανιεράκης, «Πέρα από το Αίτημα: "Συλλογική Ταυτότητα" και "Προεικονιστική Πολιτική" στη συλλογική δράση της Επιτροπής Αγώνα Εστιών Λέσβου για τη διεκδίκηση στέγασης»

10:20 – 11:10: Άγγελος Λουκάκης, «Κάτι παραπάνω από την προσφορά βοήθειας! Διερευνώντας τη σύνδεση των πρωτοβουλιών αλληλεγγύης με τα Κοινωνικά Κινήματα στην Ελλάδα της Οικονομικής Κρίσης»

11:10 – 12:00: Κωνσταντίνος Πετράκος, «"Χρυσές" επενδύσεις και κοινωνικές συγκρούσεις: Η περίπτωση των Σκουριών»

12:20 – 13:10: Λεωνίδα Οικονομάκης, «Η "Κυβέρνηση της Ελπίδας", η ελπίδα της κυβέρνησης, και οι εκλογές ως κυματοθραύστες ριζοσπαστικών προεικονιστικών πολιτικών διαδικασιών»

13:10 – 14:00: Λουκία Κοτρωνάκη, «Από τον δρόμο στο κοινοβούλιο: Οι τοπογραφίες της διαμαρτυρίας ενάντια στα μέτρα λιτότητας (Ελλάδα, 2009 -2014)»

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

18:00 – 19:00: Ιωσηφίνα Ιακωβίδου, «Το διεθνές περιβάλλον της συγκρουσιακής πολιτικής: Από την πλατεία Ταχρίρ στο OccupyWallStreet»

Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2016

10:30 – 11:30: Κωνσταντίνος Κωστόπουλος - Κώστας Κανελλόπουλος, «Αντιρατσιστικές και αντιφασιστικές δράσεις στην περίοδο της κρίσης (2009-2014)»

12:00 – 13:00: Δημήτρης Παπανικολόπουλος - Βασίλης Ρόγγας, «Οι κινητοποιήσεις των δημοσίων υπαλλήλων (2009-2014)»

13:00 – 14:00: Μάρκος Βιογιατζόγλου, «Εργατικές κινητοποιήσεις στα πλαίσια του κινήματος ενάντια στη λιτότητα, 2010-2014»

14:00 – 15:00: Συζήτηση επί των κεντρικών θεμάτων που ανέκυψαν από τις ανακοινώσεις και τη συζήτηση στην ομάδα εργασίας.

15:00: Γεύμα- Αποτίμηση εργασιών συνεδρίου

**4^η Θεματική ομάδα: Υγεία, Κοινότητα, Κοινωνία: Σχέσεις και δυναμικές
(Αίθουσα: A3-3)**

Συντονιστές: Μανόλης Τζανάκης, Σοφία Τριλίβα, Μάνος Σαββάκης

Στην ομάδα εργασίας θα συζητηθούν θέματα τα οποία αναδεικνύουν την πολυδιάστατη σχέση μεταξύ υγείας και κοινωνίας. Η υγεία και η ασθένεια, οι οδύνες του σώματος και της ψυχής, η σχέση θεραπευτών και θεραπευομένων, το ίδιο το σώμα και η μορφοποιημένη στο πεδίο της καθημερινότητας γνώση γι' αυτό, συνιστούν κλασικά πεδία μελέτης των κοινωνικών επιστημών αλλά και παραμέτρους βάσει των οποίων σχεδιάζονται κρατικές πολιτικές και αναπτύσσονται κινηματικές δράσεις. Η μελέτη των πολιτισμικών παραμέτρων των θεραπευτικών πρακτικών και οι ιδεολογικές συνδηλώσεις τους, η ανάδειξη της ιστορικότητας των ορισμών της υγείας και της ασθένειας, αποτελούν το πλαίσιο του διαλόγου που θα αναπτύξουμε. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην έννοια της «κοινότητας» η οποία τα τελευταία χρόνια έχει αναδειχθεί σε σταυροδρόμι στοχασμού αναφορικά τόσο με τις θεραπευτικές πρακτικές και την αναδιοργάνωση των συστημάτων υγείας με κοινοτικό προσανατολισμό όσο και με τις πολιτισμικές παραμέτρους της υγείας και της ασθένειας. Στους χώρους θεραπείας «στην κοινότητα» σφυρηλατούνται οι παραστάσεις για το καλό και το κακό, το δίκαιο και το άδικο, το ορθό και το παράλογο, αλλά και οι βασικές ιδέες για το τι συνιστά φύση και τι κοινωνικό μόρφωμα, τι είναι η ζωή και τι βρίσκεται πέραν αυτής, ποια είναι τα όρια μεταξύ βιολογικού, ψυχικού και κοινωνικού. Ανεξάρτητα από το βλέμμα που υιοθετεί ένα εξ ορισμού πολυδιάστατο εγχείρημα, αυτό της κοινωνιολογίας, της ανθρωπολογίας, της ιστορίας, της οικονομίας, της ψυχολογίας, της πολιτικής ή και της ιατρικής, τίθενται κοινά μεθοδολογικά ζητήματα τα οποία οφείλουμε να συζητάμε. Ευελπιστούμε η ομάδα εργασίας να αποτελέσει τόπο συνάντησης και γόνιμου διαλόγου ερευνητικών προσεγγίσεων που αναλύουν τις πρακτικές και τις παραστάσεις οι οποίες καθορίζουν τις έννοιες βάσει των οποίων σκεφτόμαστε την υγεία και την ασθένεια, καθορίζοντας τους ορίζοντες της καθημερινής ζωής, της πολιτικής δράσης συμπεριλαμβανομένης.

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2016

12:30 – 12:45: Σοφία Τριλίβα, Μάνος Σαββάκης, Μανόλης Τζανάκης, «Εισαγωγή στην προβληματική της Ομάδας Εργασίας»

12:45–13:30: Μάνος Σαββάκης, «Ζώντας με το HIV/AIDS: Κοινωνικός στιγματισμός, ενσώματες (αμφι)ταλαντεύσεις και εγχειρήματα υπέρβασης»

13:30 – 14:30: Χρήστος Κουρούτζας, «Η “ανατομία του κυττάρου” και οι κοινωνίες των “στατιστικά έγκυρων”: Η περίπτωση των “εγκληματικών γονιδίων”»

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

17:00 – 17:45: Ελένη Μπινάκη, «Η ανδρική υπογονιμότητα: Πολιτισμικά συμφραζόμενα και επαγγελματικές πρακτικές»

17:45–18:30: Ζαχαρούλα Κασσέρη, «Αποδομώντας την αναπαράσταση της “ψυχαναλύτριας”: το χτίσιμο της σχέσης ερευνήτριας-ερευνωμένων στο πεδίο της θεραπείας των εξαρτήσεων»

Σάββατο 22 Οκτωβρίου 2016

09:30– 10:15: Περράκη Ελένη, Ειρήνη Καμαράτου, Κατερίνα Βαρδουλάκη:«Πως ορίζεται το τραύμα στην Ελλάδα; Μια έρευνα μεικτών μεθόδων»

10:15– 11:00: Βαλεντίνη Καμπύλη,«Βιοτεχνολογία, Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί και Βιοηθικά διλήμματα»

11:00– 12:00: Μαρία Βαλασάκη, «Το προσωπείο της νόσου Πάρκινσον μέσα από το πρόσωπο του ασθενή: Μορφές επικοινωνίας και επαναδιαπραγμάτευση του εαυτού - Μελέτη περίπτωσης»

12:30– 13:30: Δήμητρα Βασιλειάδου,«Ιστορώντας τον πάσχοντα εαυτό στην Ελλάδα του 19ου αιώνα»

13:30– 14:30: Μανόλης Τζανάκης,«Η σχέση βιολογικού, ψυχολογικού και κοινωνικού στα ύστερα γραπτά του Marcel Mauss: Ιστορικές, θεωρητικές και επιστημολογικές παράμετροι»

14:30:Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

17:00 – 17:45: Δήμητρα Πλατάκη,«Οι αφηγήσεις των οικογενειακών φροντιστών των νοσηλευόμενων ασθενών με καρκίνο»

17:45– 18:30: Σπυρούλα Μάντη,«Γυναίκες με εμπειρία καρκίνου του μαστού υποστηρίζουν γυναίκες με διάγνωση καρκίνου του μαστού»

Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2016

09:30–10:45: Χασιώτη Δήμητρα,«Σεξουαλικότητα: Μια μελέτη Κριτικής Ανάλυσης Λόγου στο έργο Σεξ: Ο μύθος και η προσέγγιση του σήμερα»

10:45–11:45: Αλεξάνδρα Περιστεράκη,«Στόχοι και μεθοδολογία μιας ψυχοκοινωνικής παρέμβασης που προορίζεται για πεδίο έρευνας-δράσης: Το παράδειγμα του “Θεάτρου στην Κοινότητα”»

12:00–12:45: Δότα Παγιοπούλου, «Η “ομάδα της Λέρου”: Η ιστορία της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στη Λέρο»

12:45– 13:30: Μανόλης Τζανάκης, Σοφία Τριλίβα, Anneke Sools, Εύα Φρανγκιαδάκη, Miltiades Hadjisif, «Η έννοια της ουτοπίας ως μεθοδολογικό εργαλείο: Η περίπτωση των επιστολών που αναφέρονται στο μέλλον σε σχέση με το δημοψήφισμα της 5^{ης} Ιουλίου 2015»

13:30–15.00:Συζήτηση επί των κεντρικών θεμάτων που ανέκυψαν από τις ανακοινώσεις και τη συζήτηση στην ομάδα εργασίας

5^η Θεματική ομάδα: Νεολαία στη νεότερη Ελλάδα: Πολιτισμικές πρακτικές, αμφισβήτηση, κοινωνικότητα, ταυτότητες (Αίθουσα: Α3-1)

Συντονιστές: Έφη Αβδελά, Γιάννης Ζαϊμάκης, Ελένη Φουρναράκη

Η διαμόρφωση της νεότητας ως ιδιαίτερης κοινωνικής και πολιτισμικής κατηγορίας συνδέεται με σειρά κοινωνικών μετασχηματισμών που επέφερε από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα και εξής η διαδικασία της εκβιομηχάνισης, η ανάπτυξη των σύγχρονων αστικών κοινωνιών και του φιλελεύθερου κράτους. Η νεολαία ως κοινωνικό ζήτημα, ορατό ήδη στις αρχές του 20ού αιώνα, στη μεταπολεμική Ευρώπη εντείνεται και επαναπροσδιορίζεται, καθώς, μεταξύ άλλων, συνδέεται με το κράτος πρόνοιας, την κοινωνία της ευημερίας, τους ρευστούς νεανικούς πολιτισμούς της νεωτερικής και μετανεωτερικής κοινωνίας, τη μαζική κουλτούρα και τη μαζικοποίηση των πανεπιστημίων. Στο πλαίσιο αυτών των εξελίξεων, η νεολαία εμφανίζεται ως νέο συλλογικό υποκείμενο και συγχρόνως ως νέο αντικείμενο των κοινωνικών επιστημών με τη δημιουργία του πεδίου των νεανικών σπουδών. Στόχος της ομάδας αυτής είναι να αναδειχθεί το νεολαιίστικο φαινόμενο μέσα από ένα εύρος θεματικών και διεπιστημονικών προσεγγίσεων στις οποίες συνομιλούν διαφορετικές μεθοδολογίες και οπτικές. Σε αυτήν την κατεύθυνση επιδιώκεται να διερευνηθούν οι ιστορικές διαδικασίες και οι σύγχρονες διαστάσεις του νεολαιίστικου φαινομένου στην Ελλάδα και να αναζητηθούν οι θεωρητικές προκείμενες για την κατανόησή τους. Ιδιαίτερα ενδιαφέρουν ζητήματα όπως: οι λόγοι περί νεότητας και οι κοινωνικές πρακτικές των ίδιων των νέων· οι όψεις της νεανικής κοινωνικότητας και των νεανικών πολιτισμικών μορφωμάτων (ταυτότητες, σύμβολα, αξίες και νοήματα), και αν αυτές οι όψεις τείνουν προς την αμφισβήτηση και αντίσταση των νέων ή προς την ενσωμάτωση κυρίαρχων αξιών· η «νεολαία» ως πεδίο έκφρασης ποικίλων ιεραρχιών με βάση το φύλο, την τάξη, τη φυλή, τον τόπο κλπ.

Παρασκευή 21 Οκτωβρίου 2016

12:30– 13:30: Έναρξη των εργασιών της Ομάδας: παρουσίαση και αλληλογνωριμία συμμετεχόντων/ουσών

13:30 – 14:15: **Ελένη Ταμιωλάκη**, «Η συγκρότηση της έννοιας της παιδικής ηλικίας την περίοδο του “νεοελληνικού διαφωτισμού”»

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

17:30 – 18:30: **Τώνια Γεωργίου**, «Το ζήτημα της νεότητας στη Λευκωσία κατά την πρώιμη Αγγλοκρατία (1878-1930)»

Σάββατο 22 Οκτωβρίου 2016

09:30 – 10:15: **Θάνος Αγγελόπουλος**, «“Νέοι” και κοινωνική πρόνοια ως “πρόβλημα” της αστικής κοινωνίας του Μεσοπολέμου: απόπειρες προσέγγισης του Ορφανοτροφείου Ρεθύμνης, 1924-1926»

10:15 – 11:00: **Ελένη Παπαμακαρίου**, «Ακούγοντας κοριτσίστικους ψιθύρους στα κανονιστικά κείμενα του Ορφανοτροφείου Θηλέων Σύρου (1945-1955)»

11:00 – 11:45: **Βασιλική Θεοδώρου**, «“Τάξις ιδιαιτέρα” : Νοσηματοδοτήσεις της παιδικής ηλικίας και της νεότητας στα τέλη του 19^{ου} αιώνα μέσα από τα σχήματα προστασίας και επίβλεψης»

13:15 – 14:00: **Θανάσης Θεοδώρου**, «“Νεολαία, σεξ και... λίγο πόλεμος” : Αναπαραστάσεις του ζητήματος νεολαία στις σελίδες του περιοδικού *Ταχυδρόμος* (1960-1974)»

14:30: Μεσημβρινό διάλειμμα – Γεύμα

17:15 – 18:15: Γιάννης Ζαϊμάκης, «“Οι δρόμοι είναι ελεύθεροι από επιτήρηση”»: Νεολαία, εικόνες της κρίσης και πολιτικό γκράφιτι

Κυριακή 23 Οκτωβρίου 2016

10:00 – 10:45: Βαγγέλης Τζούκας, «Οπαδικές Ταυτότητες, Νεολαία και Παραβατικότητα μέσα από τις κινηματογραφικές ταινίες και τις βίντεοταινίες της δεκαετίας του 1980»

10:45 – 11:30: Θεόδωρος Σπύρος - Γιώργος Γάσιος, «“Αδελφότητα”, “νεολαία” και κοινωνική αναπαραγωγή σε μια αρμάνικη (βλάχικη) “κοινότητα” της Αθήνας»

12:00 – 12:45: Μαρία Μπαρέλη, «Τα πανηγύρια της Μεταπολίτευσης στην Ικαρία: Περιφράξεις, από-περιφράξεις των κοινών, και νεολαία»

12:45 – 14:00: Σύνοψη ζητημάτων που αναδείχθηκαν από τις εισηγήσεις και ελεύθερη συζήτηση

Κατάλογος ομιλητών-συντονιστών

Αβδελά Έφη, Καθηγήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Αγγελόπουλος Θάνος, Μεταπτυχιακός φοιτητής του ΠΜΣ Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία, Παν/μιο Κρήτης
Ανεστάκος Ανέστης, Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Ανδρούτσου Φούλβια, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Αϊβαλής Οδυσσέας, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Παν/μιο
Αχείμαστος Μύρων, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Βασιλοπούλου Μυρσίνη, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ΕΚΠΑ
Βιογιατζόγλου Μάρκος, PhD, European University Institute.
Βαλασάκη Μαρία, Υποψήφια Διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Βασιλειάδου Δήμητρα, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, ΕΚΠΑ
Βώρος Κώστας, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Media Education, University College London (UCL)
Γάσιος Γιώργος, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Γεωργίου Τώνια, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παν/μιο Κρήτης
Δρακάκη Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ Πολιτισμικής Επικοινωνίας και Τεχνολογίας, Παν/μιο Αιγαίου
Ζαϊμάκης Γιάννης, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Θεοδώρου Βάσω, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Παιδαγωγικό Τμήμα Εκπαίδευσης, Δημοκρίτειο Παν/μιο Θράκης
Θεοδώρου Θανάσης, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Ιακωβίδου Ιωσηφίνα, Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Παν/μιο
Κάλλας Ιωάννης, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Αιγαίου
Καλογεράκη Στεφανία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Κοτρωνάκη Λουκία, Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Παν/μιο.
Καμπύλη Βαλεντίνη, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Ιατρικής, ΕΚΠΑ
Κανελλόπουλος Κώστας, Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Παν/μιο
Καρακιουλάφη Χριστίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Καστρινάκη Αντωνία, Υποψήφια Διδάκτωρ Εγκληματολογίας, Πάντειο Παν/μιο
Κασσέρη Ζαχαρούλα, Επιστ. Συνεργάτης Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας, ΤΕΙ Κρήτης
Κουρούτζας Χρήστος, Υποψήφιος Διδάκτορας, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Αιγαίου
Κουμπουρλής Γιάννης, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Κουφίδη Μυρσίνη, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Κωνσταντίνου Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Αιγαίου
Κωστόπουλος Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Παν/μιο
Λαβράνου Αλίκη, Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Λουκάκης Άγγελος, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Μαλαμίδης Χάρης, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Scuola Normale Superiore, Πίζα
Μάντη Σπυρούλα, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Μουζακίτης Άγγελος, Λέκτορας, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Μπινάκη Ελένη, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Μούρθος Ιωάννης, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Ε.Κ.Π.Α
Μπαρέλη Μαρία, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Ναγόπουλος Νίκος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Αιγαίου
Ντρουμπογιάννη Αλεξάνδρα, Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Οικονομάκης Λεωνίδα, Υποψήφιος Διδάκτωρ, European University Institute, Ερευνήτης, Scuola Normale Superiore di Pisa
Παγιοπούλου Δότα, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης
Πανάγος Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Εγκληματολογίας-Σωφρονιστικής, Νομική Σχολή, ΕΚΠΑ

Πανιεράκης Μάριος, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, Παν/μιο Αιγαίου

Παπαγεωργίου Ναπολέων, Μεταπτυχιακός Φοιτητής, Παν/μιο Ιωαννίνων

Παπαμακαρίου Ελένη, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη Σύγχρονη Ελληνική και Ευρωπαϊκή Ιστορία, Παν/μιο Κρήτης

Παπανικολόπουλος Δημήτρης, Διδάκτωρ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Παν/μιο

Περιστεράκη Αλεξάνδρα, Υποψήφια Διδάκτορας, Παν. Montpellier3–Paul-Valery

Περράκη Ελένη, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Πάντειο Παν/μιο

Πετράκος Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Πλακανδάρη Σοφία, Πτυχιούχος Τμήματος Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Πλατάκη Δήμητρα, μεταπτυχιακή φοιτήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Ρόγγας Βασίλης, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Ρωμανός Βασίλειος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Σαββάκης Μάνος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Αιγαίου

Σαλωμίδη Χάρης, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Αιγαίου

Σιπητάνος Κωνσταντίνος, Υποψήφιος Διδάκτωρ, Τμήμα Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών, Παν/μιο Κρήτης

Σερντεδάκης Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Σεφεριάδης Σεραφείμ, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Παν/μιο

Σολωμού Άννα, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΑΠΗ), Παν/μιο Πατρών

Σπύρος Θοδωρής, Διδάκτωρ Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Διδάσκων ΕΑΠ & Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Ταμιωλάκη Ελένη, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παν/μιο Κρήτης

Τομπάζος Σταύρος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Παν/μιο Κύπρου

Τζανάκης Μανόλης, Επίκουρος Καθηγητής, Παν/μιο Κρήτης

Τζούκας Βαγγέλης, Διδάκτωρ Κοινωνιολογίας, Πάντειο Παν/μίου

Τσιώλης Γεώργιος, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Τριλίβα Σοφία, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Φουρναράκη Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Χασιώτη Δήμητρα, πτυχιούχος Τμήματος Ψυχολογίας, Παν/μιο Κρήτης

Χατζηπέτρου Ανθή, Υποψήφια Διδάκτωρ, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών, Ελληνικό Ανοικτό Παν/μιο

Χρηστάκης Νικόλας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας, ΕΚΠΑ

Ψημίτης Μιχάλης, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Αιγαίου

Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου-Σεμιναρίου

Γιάννης Ζαϊμάκης, (συντονιστής), Στεφάνια Καλογεράκη, Νίκος Σερντεδάκης, Μανόλης Τζανάκης, Γιώργος Τσιώλης (μέλη ΔΕΠ, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μιο Κρήτης), Μαρίνα Παπαδάκη (μέλος ΕΔΙΠ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παν/μίου Κρήτης), Αλέξανδρος Τσιριντάνης (μέλος ΕΤΕΠ, Τμήμα Κοινωνιολογίας Παν/μίου Κρήτης), Μιχάλης Βέρρος, Βασιλεία Σπυράκου, Σάντη Θεοδώρου, Νίκος Παπαχριστοδούλου (μεταπτυχιακοί φοιτητές, Τμήμα Κοινωνιολογίας, Παν/μίου Κρήτης)

Επιστημονική Επιτροπή Συνεδρίου-Σεμιναρίου

Έφη Αβδελά, Βασίλης Αράπογλου, Μύρων Αχείμαστος, Κώστας Γκούνης, Γιάννης Ζαϊμάκης, Στεφάνια Καλογεράκη, Χριστίνα Καρακιουλάφη, Γιάννης Κουμπουρλής, Αλίκη Λαβράνου, Άγγελος Μουζακίτης, Βασίλης Ρωμανός, Νίκος Σερντεδάκης, Μανόλης Τζανάκης, Σοφία Τριλίβα, Γιώργος Τσιώλης, Ελένη Φουρναράκη (μέλη ΔΕΠ Παν/μίου Κρήτης), (Παν/μιο Θεσσαλίας), Γιάννης Κάλλας, Μάνος Σαββάκης, Μιχάλης Ψημίτης (Παν/μιο Αιγαίου)

Η σχεδίαση του εξωφύλλου έγινε από τον Αλέξανδρο Τσιριντάνη
Η φωτογραφία της αφίσας είναι από γκράφιτι στο Κεραμικό και η λήψη έγινε στο πλαίσιο
ερευνητικού προγράμματος του ΕΚΑΕΚΕ